

2013 Yılı Yaşam Memnuniyeti Araştırması Sonuçlarının İl Bazlı Ekonomik, Sosyal ve Siyasi Analizi

Furkan Beşel*

Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Maliye Bölümü, Sakarya

Öz

Bu çalışmada, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2013 yılında il düzeyinde yapılan, “Yaşam Memnuniyeti Araştırması” sonuçlarına göre en mutlu ve en mutsuz illere ait göstergeler ekonomik, sosyal ve siyasi (2009-2014 yerel seçimleri) açıdan analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre mutlu illerde mutsuz illere kıyasla; işsizlik oranları, konut satış sayısı oranları, genel bütçe vergi gelirlerinde toplam tahsilat içindeki payı, genel bütçe vergi gelirleri tahsilat/tahakkuk oranı, boşanma hızı, kişi başına elektrik tüketimi, nüfus yoğunluğu daha düşük iken; bin kişi başına otomobil sayısı, ev sahibi olan hanehalkı oranı, ilkokullarda net okullaşma oranı ve yüz bin kişi başına hastane yatak sayısı daha fazladır. Ayrıca 2014 yerel seçimleri sonuçlarına göre mutlu illerin belediye yönetiminde siyasi parti tercihi değişmemişken mutsuz illerin ikisinde belediye yönetimi el değiştirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam memnuniyeti araştırması, Mutluluk ekonomisi

Economic, Social and Political Analysis of Life Satisfaction Research Results by Provinces

Abstract

This study examines “Life Satisfaction Research” results for happiest and most unhappy provinces by the perspective economic, social and political (2009-2014 local elections) which was made by Turkish Statistical Institute by provinces in 2013. According to the results obtained; in happy provinces unemployment rates, number of residential sales rates, share of total tax revenues in the total collection, general budget tax revenue collection / accrual rate, divorce rate, per capita electricity consumption, population density are less than unhappy provinces. However, number of cars per thousand people, rate of households with home owners, net enrollment ratio in primary schools and number of hospital beds per hundred thousand people are more than unhappy provinces. Furthermore, according to the results of the 2014 local elections, the municipal administration of the happy provinces unchanged but in two of unhappy provinces the municipal administration has changed.

Key words: Life satisfaction research, Happiness economics

GİRİŞ

Bireyin yaşam kalitesini genel olarak değerlendirmesi ile ulaşılan olumluluk düzeyi (Veenhoven, 1996: 17) şeklinde tanımlanan yaşam memnuniyetini belirleyen ekonomik, sosyal ve siyasi birçok bileşen bulunmaktadır. Yaşam memnuniyetine benzer olan “yaşam doyumu” kavramı Neugarten tarafından ilk defa 1961’de kullanılmıştır. Bir insanın beklentileri ve elinde olanların karşılanması ile elde edilen durum ya da sonuç şeklinde tanımlanan yaşam doyumunun belirleyicileri olarak

cinsiyet, yaş, eğitim, gelir, sosyal köken, medeni durum, sağlık, sosyal ilişkiler ağı, sosyal etkinlik düzeyi gösterilmektedir (Karataş, 1990: 106).

Yaşam kalitesi; kişinin yaşamdaki statüsünü, yaşadığı yer ve hedefleri, beklentileri, yaşam standartları ve kaygıları ile ilişkili olarak kültürel ve değer sistemleri kapsamında algılamasıdır. Yaşam memnuniyetini tek başına belirlemedikleri gerçeğiyle birlikte en azından etkileyen faktörler arasında, bireylerin istihdam olanakları, konut sahibi olmaları, bireyler üzerindeki vergi baskısı ve yükü gibi ekonomik faktörler; boşanma hızı, nüfus yoğunluğu gibi sosyal faktörler ve yaşadıkları mahalli idareleri yöneten siyasi iktidar gibi siyasal faktörler gösterilebilir. Yaşam memnuniyetinin belirleyicileri olarak gelir düzeyinin yanı sıra mekânsal, toplumsal hatta siyasal faktörlerin de etkisi olduğu söylenebilir (Pacione, 2003: 19).

Yaşam Memnuniyeti Araştırmasının (YMA) amacı TÜİK tarafından “Bireyin genel mutluluk algısını, toplumsal değerlerini, temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini ve bu alanlardaki kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek ve bu memnuniyet düzeyinin zaman içindeki değişimini takip etmek” şeklinde ifade edilmektedir.

Araştırma, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan hanelerde yaşayan 18 ve daha yukarı yaşta Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile yabancı uyruklu kişileri kapsamakta olup araştırmada, kurumsal nüfus (üniversite öğrenci yurdu, huzurevi, bakımevi, ceza ve tutukevi, islahevi, yetiştirme yurdu, askeri birlik ve kışla vb.) kapsam dışında tutulmaktadır.

İlk kez 2003’te Hanehalkı Bütçe Anketi’ne bir modül olarak eklenen ve uygulanan araştırma 2004 sonrası yıllarda bağımsız olarak uygulanmaktadır. Araştırma ilk defa 2013 yılında, il düzeyinde tahmin verebilecek şekilde tasarlanmıştır. 2013 yılında araştırmanın örneklem büyüklüğü, İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 3 (81 il) bazında tahmin üretecek şekilde hesaplanmıştır. Demografik bilgiler tüm hanehalkı bireylerinden alınmakta iken yaşam memnuniyetine ilişkin sorular hanehalkında bulunan 18 ve daha yukarı yaşta bireylere sorulmaktadır.

1. Yaşam Memnuniyeti Araştırması Sonuçları (2013)

Araştırma kapsamında, 2013 yılında Türkiye genelinde 125.720 haneye gidilerek, 18 ve daha yukarı yaşta 196.203 birey ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre en mutlu ve en mutsuz beş il aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1. İllere Göre Mutluluk Düzeyi, 2013

En Yüksek İller	%	En Düşük İller	%
Sinop	77.7	Tunceli	42.0
Afyonkarahisar	76.4	Osmaniye	45.8
Bayburt	75.9	Diyarbakır	48.7
Kırıkkale	75.5	Antalya	49.8
Kütahya	73.8	Hatay	50.3
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: %59			

Kaynak: TÜİK

Mutlu olduğunu beyan eden bireylerin oranı 2013 yılında ülke genelinde %59 olarak tahmin edilmiştir. Mutlu olduğunu beyan eden bireylerin oranının en yüksek olduğu il, %77,7 ile Sinop iken mutlu olduğunu beyan eden bireylerin oranının en düşük olduğu ilin ise %42 ile Tunceli olduğu gözlemlenmiştir.

Yaşam memnuniyetinin en fazla olduğu 5 il arasına sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi yüksek olan illerin girmemesi dikkat çekmektedir.

1.1. Ekonomik Göstergeler Bağlamında Değerlendirme

Yayımlanan il bazlı ekonomik göstergelerin çok sınırlı olması çalışmanın en önemli sınırlılığını oluşturmaktadır. Bu bölümde ulaşılabilen veriler kapsamında en mutlu ve en mutsuz beş il için değerlendirmeler yapılacaktır.

İşsizlik Oranları

Yaşam memnuniyetinde işsizlik oranlarının etkisini analiz etmek amacıyla il bazlı işsizlik oranları en mutlu ve en mutsuz beş il için değerlendirilmiştir.

Tablo 2. İşsizlik Oranları Karşılaştırması (2013)

En Mutlu İller	%	En Mutsuz İller	%
Sinop	6.2 (-)	Tunceli	8.1 (-)
Afyonkarahisar	5.6 (-)	Osmaniye	14.0 (+)
Bayburt	6.2 (-)	Diyarbakır	18.7 (+)
Kırıkkale	8.0 (-)	Antalya	7.9 (-)
Kütahya	6.0 (-)	Hatay	12.2 (+)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: %9.0			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

İl bazlı işsizlik oranları (2013) incelendiğinde YMA'da en mutlu olan beş ilin tamamında işsizlik oranlarının Türkiye ortalamasının altında olduğu; mutsuz illerde ise işsizliğin ortalamadan üstünde veya ortalamaya çok yakın olduğu gözlemlenmektedir. Bu bağlamda işsizlik oranlarının, bireylerin yaşam memnuniyetine etki eden önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

Konut Satış Sayısı

İllerde yapılan konut satış sayılarının Türkiye geneline oranı karşılaştırılarak YMA'da mutluluk üzerinde etkisi olup olmadığı araştırılmıştır.

Tablo 3. Konut Satış Sayısı Karşılaştırması (2013)

En Mutlu İller	%	En Mutsuz İller	%
Sinop	0.12	Tunceli	0.10
Afyonkarahisar	0.38	Osmaniye	0.42
Bayburt	0.03	Diyarbakır	1.55
Kırıkkale	0.37	Antalya	4.93
Kütahya	0.62	Hatay	0.73
TÜRKİYE: %100			

Kaynak: TÜİK

Elde edilen sonuçlar bağlamında mutlu illerin konut satış sayısı oranının mutsuz illere kıyasla daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durumu YMA sonuçları ile değerlendirdiğimizde konut satışının bireyleri pek mutlu etmediğini söylemek yanlış olmasa gerek.

Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı

İl bazlı ekonomik göstergelerden bin kişi başına düşen otomobil sayısı için elde edilen sonuçlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı Karşılaştırması (2012)

En Mutlu İller	Otomobil Sayısı (Bin Kişi Başına)	En Mutsuz İller	Otomobil Sayısı (Bin Kişi Başına)
Sinop	113 (-)	Tunceli	26 (-)
Afyonkarahisar	89 (-)	Osmaniye	106 (-)
Bayburt	56 (-)	Diyarbakır	30 (-)
Kırıkkale	117 (+)	Antalya	163 (+)
Kütahya	139 (+)	Hatay	94 (-)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: 114			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

Mutsuz illerden sadece Antalya'da bin kişi başına düşen otomobil sayısı Türkiye ortalamasının üstündeyken; mutlu illerde Kütahya ve Kırıkkale ortalamasının üstünde, Sinop neredeyse ortalama ile aynı düzeydedir. Bu bağlamda bireylerin otomobil sahibi olmalarının mutluluğu arttırdığı söylenebilir.

Ev Sahibi Olan Hanehalkı

İl bazlı ev sahibi olan hane halkı veri seti en son 2011'de yayınlanmıştır.

Tablo 5. Ev Sahibi Olan Hanehalkı Karşılaştırması (2011)

En Mutlu İller	%	En Mutsuz İller	%
Sinop	73.68 (+)	Tunceli	62.73 (-)
Afyonkarahisar	75.63 (+)	Osmaniye	74.36 (+)
Bayburt	71.32 (+)	Diyarbakır	75.08 (+)
Kırıkkale	70.14 (+)	Antalya	63.17 (-)
Kütahya	68.90 (+)	Hatay	72.01 (+)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: %67.33			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

YMA sonuçlarına göre en mutlu olduğu belirlenen beş ilde ev sahibi olan hanehalkı oranları en mutsuz olan illerdeki oranlara kıyasla -genel olarak- daha yüksektir. Ayrıca mutlu illerin tamamında ev sahibi olma oranı Türkiye ortalamasının üstündedir. Bireylerin ev sahibi olmalarının mutlulukları üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Genel Bütçe Vergi Gelirlerinde Toplam Tahsilat İçindeki Payı

Gelir İdaresi Başkanlığı verilerine göre 2013 yılı için genel bütçe vergi gelirlerinde toplam tahsilat içindeki payı Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Genel Bütçe Vergi Gelirlerinde Toplam Tahsilat İçindeki Payı Karşılaştırması (2013)

En Mutlu İller	%	En Mutsuz İller	%
Sinop	0.05	Tunceli	0.02
Afyonkarahisar	0.19	Osmaniye	0.09
Bayburt	0.01	Diyarbakır	0.32
Kırıkkale	0.25	Antalya	1.39
Kütahya	0.18	Hatay	1.07
TÜRKİYE: %100			

Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığı

Mutsuz illerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı içindeki payının mutlu illere kıyasla daha yüksek olduğu söylenebilir. Daha çok vergi ödüyor olmanın bireylerin mutsuzluğunda etkili olduğu söylenebilir.

Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat/Tahakkuk Oranı

Tahakkuk eden vergilerin tahsil edilme oranları 2013 yılı için Türkiye genelinde %85.4'tür. YMA bağlamında en mutlu illerden sadece Kırıkkale'de bu oran Türkiye ortalamasının üstünde iken; en mutsuz illerde ise Tunceli ve Hatay'da ortalamanın üstündedir.

Tablo 7. Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat/Tahakkuk Oranı Karşılaştırması (2013)

En Mutlu İller	%	En Mutsuz İller	%
Sinop	71.5 (-)	Tunceli	90.0 (+)
Afyonkarahisar	71.1 (-)	Osmaniye	63.4 (-)
Bayburt	82.7 (-)	Diyarbakır	70.7 (-)
Kırıkkale	88.2 (+)	Antalya	72.8 (-)
Kütahya	70.2 (-)	Hatay	85.9 (+)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: %85.4			

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

Genel olarak mutsuz illerde bu oranın mutlu illere göre ortalama olarak daha yüksek olduğu söylenebilir. Tahakkuk eden vergilerini ödeyen bireylerin (Tahsilat/Tahakkuk oranı arttıkça) daha mutsuz olduğu sonucuna ulaşılabilir.

1.2. Sosyal Göstergeler Bağlamında Değerlendirme

Çalışmanın bu bölümünde YMA sonuçlarına göre en mutlu ve en mutsuz beş il için ulaşılabilen sosyal göstergeler karşılaştırılarak analiz edilecektir.

Boşanma Hızı

2012 yılı için Türkiye genelinde boşanma hızı binde 1.64'tür. Tablo 8'de görüldüğü üzere genel olarak mutlu illerde boşanma hızının mutsuz illere kıyasla daha az olduğu söylenebilir.

Tablo 8. Boşanma Hızı Karşılaştırması (2012)

En Mutlu İller	Boşanma Hızı (binde)	En Mutsuz İller	Boşanma Hızı (binde)
Sinop	1.30 (-)	Tunceli	1.49 (-)
Afyonkarahisar	1.32 (-)	Osmaniye	1.44 (-)
Bayburt	0.59 (-)	Diyarbakır	0.49 (-)
Kırıkkale	1.87 (+)	Antalya	2.59 (+)
Kütahya	1.63 (-)	Hatay	1.38 (-)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: 1.64			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

Boşanma hızı (2012) verileri iller bazında değerlendirildiğinde mutlu illerden sadece Kırıkkale; mutsuz illerden ise sadece Antalya Türkiye ortalamasının üstünde seyretmiştir.

İlkokullarda Net Okullaşma Oranı

2012 yılı için Türkiye genelinde ilkokullarda net okullaşma oranı %98.86'dır.

Tablo 9. İlkokullarda Net Okullaşma Oranı Karşılaştırması (2012)

En Mutlu İller	%	En Mutsuz İller	%
Sinop	99.4 (+)	Tunceli	97.69 (-)
Afyonkarahisar	98.36 (-)	Osmaniye	98.30 (-)
Bayburt	99.26 (+)	Diyarbakır	99.64 (+)
Kırıkkale	96.82 (-)	Antalya	97.93 (-)
Kütahya	99.08 (+)	Hatay	98.62 (-)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: %98.86			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

Mutlu illerde ilkokullarda net okullaşma oranı mutsuz illere göre genel olarak daha yüksektir. Eğitime yapılan harcamaların mutluluğu arttırdığı söylenebilir.

Yüz Bin Kişi Başına Hastane Yatak Sayısı

2011 yılı için Türkiye genelinde yüz bin kişi başına düşen hastane yatak sayısı 252'dir.

Tablo 10. Yüz Bin Kişi Başına Hastane Yatak Sayısı Karşılaştırması (2011)

En Mutlu İller	Yatak Sayısı (Yüz Bin Kişi Başına)	En Mutsuz İller	Yatak Sayısı (Yüz Bin Kişi Başına)
Sinop	246 (-)	Tunceli	214 (-)
Afyonkarahisar	274 (+)	Osmaniye	181 (-)
Bayburt	196 (-)	Diyarbakır	254 (+)
Kırıkkale	350 (+)	Antalya	237 (-)
Kütahya	301 (+)	Hatay	168 (-)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: 252			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

Mutlu illerde kişi başına hastane yatak sayısı genel olarak Türkiye ortalamasının üzerinde iken mutsuz illerde sadece Diyarbakır'da -ki ortalamaya çok yakın- ortalamanın üzerindedir. Mutlu illerde kişi başına hastane yatak sayısı mutsuz illere kıyasla daha fazladır. Sağlık harcamalarının mutluluk üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

Kişi Başına Elektrik Tüketimi

2011 yılı için Türkiye genelinde kişi başına elektrik tüketimi 2.490 KWh'dır.

Tablo 11. Kişi Başına Elektrik Tüketimi Karşılaştırması (2011)

En Mutlu İller	KWh	En Mutsuz İller	KWh
Sinop	1.573 (-)	Tunceli	1.050 (-)
Afyonkarahisar	1.693 (-)	Osmaniye	5.108 (+)
Bayburt	987 (-)	Diyarbakır	845 (-)
Kırıkkale	2.091 (-)	Antalya	3.005 (+)
Kütahya	2.345 (-)	Hatay	3.503 (+)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: 2.490 KWh			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

Mutlu illerin tamamında kişi başına elektrik tüketimi Türkiye ortalamasının altında iken mutsuz illerde genellikle ortalamanın üzerindedir. Elektrik tüketimini teknolojik araç gereç kullanımı ile bağdaştırırsak teknolojinin aslında mutluluk getirmediği söylenebilir.

Nüfus Yoğunluğu

Türkiye genelinde 2012 yılı için nüfus yoğunluğu 98'dir.

Tablo 12. Nüfus Yoğunluğu Karşılaştırması (2012)

En Mutlu İller	Nüfus Yoğunluğu	En Mutsuz İller	Nüfus Yoğunluğu
Sinop	35 (-)	Tunceli	12 (-)
Afyonkarahisar	49 (-)	Osmaniye	158 (+)
Bayburt	20 (-)	Diyarbakır	106 (+)
Kırıkkale	61 (-)	Antalya	101 (+)
Kütahya	48 (-)	Hatay	255 (+)
TÜRKİYE GENELİ ORTALAMA: 98			

Kaynak: TÜİK

Not: Parantez içindeki "+" ve "-" işaretleri sırasıyla değişkenin Türkiye ortalamasının üstünde veya altında olduğunu ifade etmektedir.

Mutlu illerin tamamında nüfus yoğunluğu Türkiye ortalamasının altında iken mutsuz illerin Tunceli hariç diğerlerinde nüfus yoğunluğu ortalamanın üzerindedir. Tunceli Türkiye'de nüfus yoğunluğunun en düşük olduğu ildir. Tablo 12'ye göre nüfus yoğunluğu arttıkça mutluluk düzeyinin azaldığını söylemek mümkündür.

1.3. 2014 Yerel Seçimleri Sonuçları Bağlamında Değerlendirme

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarında memnuniyetin yüksek olduğu illerden hiçbirinin büyükşehir belediyesi olmaması dikkat çekicidir. Buna karşın büyükşehir belediyeleri olan Diyarbakır, Antalya ve Hatay¹ ise en düşük memnuniyetin olduğu ilk beş il arasındadır.

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarının seçmen tercihleri ile paralel olup olmadığını analiz etmek amacıyla 30 Mart 2014 yerel seçimlerinde yukarıdaki illerin

¹ Hatay, 6360 sayılı "On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Büyükşehir Belediyesi olmuştur.

belediyelerini yöneten siyasi partilerin el değiştirip değiştirmediği aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 13. 2009-2014 Yerel Seçimleri Karşılaştırması

En Mutlu İller	2009	2014	En Mutsuz İller	2009	2014
Sinop	CHP	CHP	Tunceli	DTP	BDP
Afyonkarahisar	AKP	AKP	Osmaniye	MHP	MHP
Bayburt	AKP	AKP	Diyarbakır	DTP	BDP
Kırıkkale	AKP	AKP	Antalya	CHP	AKP
Kütahya	AKP	AKP	Hatay	AKP	CHP

Yaşam memnuniyet araştırması sonuçlarına göre en mutlu beş ilin hiçbirinde 2014 yerel seçimlerinde belediyelerinde siyasi parti değişikliği olmamıştır. Memnuniyetin en az olduğu illerde ise Tunceli, Osmaniye ve Diyarbakır'da belediyeyi yöneten siyasi partiler değişmemişken (DTP 2009'da kapatılmış olup benzer ideoloji ile BDP kurulduğundan aynı parti gibi kabul edilmiştir) Antalya'da yönetim CHP'den AKP'ye, Hatay'da ise AKP'den CHP'ye geçmiştir.

Belediyelerin el değiştirmesinde birçok faktörün (özellikle ideolojik faktörler) bulunması muhakkak olup yaşam memnuniyetinin de bu durumda etkisi olup olmadığının araştırılması ayrıca bir çalışma konusu olabilecektir.

SONUÇ

"Yaşam Memnuniyeti Araştırması" TÜİK tarafından ilk defa 2013 yılında il düzeyinde yapılmış ve yayınlanmıştır. Çalışmada YMA sonuçlarına göre en mutlu ve en mutsuz beş ilin ekonomik, sosyal ve siyasi göstergeleri analiz edilerek mutluluk düzeylerinde etkisi olup olmadığını gözlemlemek amaçlanmıştır. İl düzeyinde yayınlanan ve ulaşılabilen ve belirgin sonuç veren göstergeler bağlamında veriler görsel olarak sunulmuş ve karşılaştırmalar yapılmıştır.

Ekonomik göstergelere göre; mutlu illerde işsizlik oranları, konut satış sayısı oranları, genel bütçe vergi gelirlerinde toplam tahsilat içindeki payı, genel bütçe vergi gelirleri tahsilat/tahakkuk oranı mutsuz illere göre düşük; bin kişi başına otomobil sayısı ve ev sahibi olan hanehalkı oranı fazladır.

Sosyal göstergelere göre; mutlu illerde boşanma hızı, kişi başına elektrik tüketimi, nüfus yoğunluğu mutsuz illere kıyasla düşük; ilkokullarda net okullaşma oranı ve yüz bin kişi başına hastane yatak sayısı daha fazladır.

2009-2014 yerel seçimleri sonuçları karşılaştırıldığında mutlu illerin tamamında belediye yönetiminde siyasi parti tercihi değişmemişken mutsuz illerin ikisinde (Antalya ve Hatay) belediye yönetimi farklı siyasi partilere geçmiştir. Diğer üç il belediyesinin el değiştirmemiş olması ise ideolojik nedenlere dayandırılabilir.

Yaşam memnuniyeti araştırması anket yöntemiyle uygulandığından birçok açıdan eleştirilmektedir. Özellikle yanıt aranan soruların memnuniyet düzeyini ölçmede yeterliliği, görüşüne başvurulmuş katılımcıların ana kütleyi temsil kabiliyeti, katılımcı sayısının yeterliliği, coğrafi bölge ve il düzeyinde katılımın sağlıklı bir şekilde karşılanmış olup olmadığı tartışılmaktadır.

Tüm bu eleştirilere rağmen Resul Kurt'un (2014) TÜİK'in sunumunda kullanıldığını bahsettiği şu ifade durumu özetlemektedir: "İstatistik; geçmiş anlamanın, bugünü yönetmenin ve geleceği planlamanın anahtarıdır."

KAYNAKÇA

http://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/VI/GBG/Tablo_55.xls.htm

https://portal.muhasabat.gov.tr/mgmportal/faces/anasayfa?_adf.ctrl-state=xandsdsju_573

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18507>

<http://www.tuik.gov.tr/ilGostergeleri/index.html>

Karataş, S. (1990). Yaşlılıkta Yaşam Doyumu ve Etkileyen Etmenler, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Meslek Yüksek Okulu Dergisi, 8: 105-140.

Kurt, R. (2014). Yaşam Memnuniyeti Araştırması Bizlere Ne Söylüyor?, Dünya Gazetesi, 18.04.2014.

Pacione, M. (2003). Urban Environmental Quality and Human Wellbeing- a Social Geographical Perspective, *Landscape and Urban Planning*, 65: 19-30.

Veenhoven, R. (1996). The Study of Life Satisfaction, Comparative Study of Satisfaction with Life in Europe, Eötvös University Pres.